ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1970

Vyhlásené: 28.12.1970 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

145

ZÁKON

z 20. decembra 1970

o národohospodárskom plánovaní

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
Úvodné a všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Základom riadenia československého národného hospodárstva, záväzným pre hospodársku a riadiacu činnosť všetkých orgánov a socialistických organizácií, sú národohospodárske plány, ktoré sa vypracúvajú na uskutočnenie hospodársko-politického programu určeného Komunistickou stranou Československa a vyjadrujú zásady štátnej hospodárskej politiky na dané obdobie včítane rámcov a zásad pre uplatňovanie nástrojov plánovitého riadenia a ustanovujú a časove konkretizujú ciele hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spôsob, prostriedky a formy ich dosiahnutia. Národohospodársky plán určuje úlohy a ich adresátov. Schválený alebo ako úloha ustanovený číselný údaj národohospodárskeho plánu je ukazovateľom plánu.

(2) Národohospodárske plány sú prostriedkom, ktorý zabezpečuje, aby sa národné hospodárstvo Československej socialistickej republiky rozvíjalo ako jednotné hospodárstvo efektívne a proporcionálne na základe optimálneho využívania prírodných a ekonomických zdrojov a podmienok štátu a na základe medzinárodnej deľby práce, konkretizovanej medzinárodnými zmluvami a dohodami, predovšetkým s krajinami Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Sústava národohospodárskych plánov zabezpečuje v podmienkach československej federácie rozvíjanie a spresňovanie dlhodobých ekonomických koncepcií a ich postupnú realizáciu.

(3) Všetky orgány a socialistické organizácie sú povinné vynaložiť najväčšie úsilie na to, aby sa ciele národohospodárskych plánov a nimi ustanovené úlohy splnili čo najlepšie.

§ 2

(1) Na tvorbe, zabezpečovaní a kontrole plnenia národohospodárskych plánov (ďalej len „plánovací proces“) sa zúčastňujú Federálne zhromaždenie, národné rady, vláda Československej socialistickej republiky, vlády republík, ústredné orgány, orgány stredného článku riadenia, socialistické organizácie a národné výbory. Účasť pracujúcich a ostatných občanov na tvorbe, zabezpečovaní, realizácii a kontrole plnenia národohospodárskych plánov zabezpečujú spoločenské organizácie, najmä Revolučné odborové hnutie; všetky orgány a organizácie sú povinné vytvárať na to potrebné predpoklady.

(2) Ústrednými orgánmi na účely tohto zákona sa rozumejú ústredné orgány štátnej správy, vrcholné orgány družstiev a spoločenských organizácií, krajské národné výbory a Štátna banka československá. Orgánmi stredného článku riadenia sa na účely tohto zákona rozumejú odborové (generálne) riaditeľstvá a iné obdobné orgány, najmä družstiev a spoločenských organizácií a národné výbory z hľadiska vzťahu k organizáciám, ktoré riadia. Príslušný nadriadený ústredný orgán v pochybnostiach určí, ktoré orgány sú z hľadiska plánovacieho procesu orgánom stredného článku riadenia.

(3) Socialistickou organizáciou sa na účely tohto zákona rozumie štátna, družstevná, spoločenská a iná organizácia ako základný stupeň riadenia. Ustanovenia o socialistických organizáciách platia i pre vlastné hospodárenie vyšších článkov (stupňov) riadenia.

DRUHÁ ČASŤ
Sústava národohospodárskych plánov

§ 3

Národohospodárske plány tvoria vnútorne skĺbenú a jednotne organizovanú sústavu, ktorej súčasťou sú

a) štátne plány rozvoja národného hospodárstva (ďalej len „štátne plány“), a to štátne plány rozvoja národného hospodárstva Československej socialistickej republiky (ďalej len „plány Československej socialistickej republiky“) a štátne plány rozvoja národného hospodárstva Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „plány republík“),

b) štátne rozpočty, a to štátny rozpočet federácie a štátne rozpočty Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky,

c) menový plán Československej socialistickej republiky, ktorého súčasťou je devízový plán,

d) hospodárske plány, a to plány
- federálnych ústredných orgánov a ústredných orgánov Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „plány ústredných orgánov republík“),
- orgánov stredného článku riadenia,
- socialistických organizácií,
- národných výborov,

e) oblastné (regionálne) plány.

§ 4

(1) Z hľadiska dĺžky plánovacieho obdobia sa štátne plány a hospodárske plány členia na
- dlhodobé výhľady rozvoja národného hospodárstva na obdobie 10 až 20 rokov (ďalej len „dlhodobé výhľady“),
- strednodobé štátne plány (spravidla päťročné),
- vykonávacie štátne plány (spravidla ročné) a
- strednodobé a vykonávacie hospodárske plány.

(2) Strednodobé a vykonávacie štátne plány a hospodárske plány obsahujú spravidla tieto časti:
- plán výroby a výkonov vo všetkých výrobných a nevýrobných odvetviach,
- plán rozvoja vedy a techniky,
- plán investičnej výstavby,
- plán projektových prác,
- plán materiálno-technického zásobovania,
- plán práce a miezd,
- finančný plán,
- plán vývoja cien,
- plán zahraničného obchodu,
- plán rozvoja životnej úrovne.

(3) Strednodobé a vykonávacie štátne plány sa v určenom rozsahu vnútorne členia z hľadiska
- priamej zodpovednosti podľa organizačnej podriadenosti,
- ekonomického, podľa hlavných oblastí ekonomiky,
- odvetvového, prípadne odborového, bez ohľadu na organizačnú podriadenosť,
- územného, podľa umiestnenia ekonomických procesov do území republík.

(4) Štátne rozpočty a menový plán upravujú osobitné predpisy.

(5) Tvorba národohospodárskych plánov zahŕňa ich prípravu, vypracovanie, prerokovanie, voľbu z navrhnutých riešení, schválenie a vyhlásenie; je vecne a časove skoordinovaným procesom tvorivého úsilia pracujúcich a všetkých orgánov hospodárskeho riadenia a socialistických organizácií.

Štátne plány

§ 5

(1) Plány Československej socialistickej republiky sú hlavným integrujúcim činiteľom československej federácie; tvoria záväzný základ pre všetky ostatné národohospodárske plány.

(2) Plány Československej socialistickej republiky ustanovujú ciele komplexného rozvoja národného hospodárstva Československej socialistickej republiky aj hospodárskeho rozvoja republík; na zabezpečenie týchto cieľov ustanovujú úlohy vládam republík a federálnym ústredným orgánom. Usmerňujú základné vzťahy, ktoré vznikajú pri rozdeľovaní spoločenského produktu a národného dôchodku, a zabezpečujú postupné vyrovnanie hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi Českou socialistickou republikou a Slovenskou socialistickou republikou, najmä určením ciest, temp a opatrení na vytváranie rovnakých podmienok a možností pre tvorbu a užitie národného dôchodku. Plány Československej socialistickej republiky zabezpečujú plnenie záväzkov z medzinárodných zmlúv a dohôd.

(3) Plány republík ustanovujú ciele komplexného rozvoja hospodárstva riadeného príslušnou vládou a vo svojom územnom priereze obsahujú aj úlohy rozvoja a činnosti organizácií (prípadne ich častí), ktoré majú sídlo na území republiky a nie sú riadené jej orgánmi, ako aj formy a spôsob zabezpečenia tohto rozvoja a činnosti z hľadiska pôsobnosti orgánov republiky. Ustanovujú v súlade s plánom Československej socialistickej republiky úlohy pre ústredné orgány republík; pritom konkretizujú ciele a úlohy plánu Československej socialistickej republiky a ustanovujú ďalšie úlohy na zabezpečenie rozvoja hospodárstva republiky včítane rozvoja oblastí.

(4) Súčasťou plánov republík sú oblastné (regionálne) plány, ktoré zabezpečujú najmä vytváranie vyvážených hospodárskych a sociálnych oblastných proporcií a rozvoj jednotlivých oblastí v rámci republiky s ohľadom na ich osobitné hospodárske a sociálne podmienky a predpoklady.

§ 6

(1) Dlhodobý výhľad Československej socialistickej republiky ustanovuje základné ciele rozvoja hospodárstva Československej socialistickej republiky; je súborom základných koncepčných zámerov rozvoja rozhodujúcich oblastí národného hospodárstva. Zameriava sa najmä na rozvoj životnej úrovne a životných podmienok, využitie prírodných a iných zdrojov, štrukturálne a kvalitatívne zmeny výrobno-technickej základne, predovšetkým v súvislosti s rozvojom vedy a techniky a na zvýšenie efektívnosti rozvoja národného hospodárstva v súvislosti s rozvojom medzinárodnej deľby práce a socialistickej ekonomickej integrácie.

(2) Dlhodobý výhľad Československej socialistickej republiky je základňou pre ustanovenie hlavných cieľov a úloh strednodobých plánov a je záväzný pre koncepčnú činnosť ústredných orgánov v rozsahu určenom vládou Československej socialistickej republiky.

(3) Z dlhodobého výhľadu Československej socialistickej republiky vychádzajú dlhodobé výhľady republík, konkretizujúce a rozvíjajúce ho podľa potrieb a podmienok rozvoja Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

§ 7

(1) Strednodobý plán Československej socialistickej republiky určuje základné ciele a úlohy hospodárskeho a sociálneho rozvoja v jeho podstatných vnútorných a vonkajších súvislostiach a spôsob na ich dosiahnutie. Ustanovuje základné národohospodárske proporcie a spôsoby uskutočňovania najvýznamnejších potrieb spoločnosti; určuje najmä základné smery rozvoja životnej úrovne a základné štrukturálne a kvalitatívne zmeny v národnom hospodárstve.

(2) Strednodobý plán Československej socialistickej republiky konkretizuje na dané obdobie zásady štátnej hospodárskej politiky včítane rámcov a zásad pre uplatnenie nástrojov plánovitého riadenia národného hospodárstva. Vo svojich cieľoch a úlohách je záväzný jednak pre strednodobé plány republík, jednak pre vykonávacie plány Československej socialistickej republiky.

(3) Strednodobé plány republík určujú v súlade so strednodobým plánom Československej socialistickej republiky zodpovedajúce ciele rozvoja hospodárstva republiky a spôsob ich dosiahnutia. Vo svojich cieľoch a úlohách sú záväzné pre vykonávacie plány republík.

§ 8

Vykonávací plán Československej socialistickej republiky vychádza zo štruktúry a obsahu strednodobého plánu Československej socialistickej republiky. Vykonávacie plány republík vychádzajú z vykonávacieho plánu Československej socialistickej republiky a konkretizujú jeho úlohy na zabezpečenie ustanovených cieľov.

Hospodárske plány

§ 9
Hospodárske plány ústredných orgánov

Hospodárske plány ústredných orgánov bezprostredne zabezpečujú ciele a úlohy štátnych plánov, štátnych rozpočtov, menového plánu a oblastných plánov; ďalej usmerňujú komplexný rozvoj a činnosť podriadených orgánov a organizácií a zabezpečujú konkretizáciu zásad štátnej hospodárskej politiky a jej realizáciu.

§ 10
Hospodárske plány orgánov stredného článku riadenia

(1) Hospodárske plány orgánov stredného článku riadenia zabezpečujú úlohy vyplývajúce zo štátnych plánov, štátnych rozpočtov, menového plánu a oblastných plánov, rešpektujú zásady štátnej hospodárskej politiky a vyjadrujú iniciatívu a aktivitu socialistických organizácií a zodpovednosť za uspokojovanie potrieb spoločnosti výrobkami a službami, ktoré sú predmetom ich činnosti.

(2) Hospodárske plány orgánov stredného článku riadenia sa vypracúvajú na zhodné plánovacie obdobia, v zhodných cenách a organizácii a podľa rovnakých metodických zásad ako príslušný štátny plán; môžu mať ďalšie vnútorné časové členenia.

(3) Na dané obdobie môže mať orgán stredného článku riadenia len jediný platný hospodársky plán. Pokiaľ má organizácie alebo ich časti aj na území druhej republiky, člení svoj hospodársky plán a jeho návrhy podľa územného hľadiska.

(4) Konkrétna forma a členenie hospodárskeho plánu sa spravuje vlastnými potrebami a problematikou orgánu stredného článku riadenia. Štátna plánovacia komisia, prípadne po dohode s ňou nadriadený ústredný orgán môže ustanoviť minimálnu náplň alebo určité povinné údaje tohto plánu.

§ 11
Hospodárske plány socialistických organizácií

(1) Hospodárske plány socialistických organizácií sa vypracúvajú vždy v zhodnom období, v zhodných cenách a organizácii a podľa rovnakých metodických zásad ako príslušný štátny plán. Musia zabezpečovať úlohy vyplývajúce zo štátneho plánu, štátneho rozpočtu, menového plánu, oblastného plánu a ich rozpisov a rešpektovať zásady a pravidlá štátnej hospodárskej politiky.

(2) Hospodársky plán socialistickej organizácie je komplexným plánom, zahŕňajúcim všetky stránky činnosti. Nadriadený orgán môže predpísať určitú formu a členenie tohto plánu.

(3) Vykonávací plán socialistickej organizácie musí byť členený najmenej na štvrťroky, pokiaľ nadriadený ústredný orgán po dohode so Štátnou bankou československou, Federálnym ministerstvom financií a Štátnou plánovacou komisiou nepovolí výnimku. Vykonávací plán musí byť rozpracovaný na vnútropodnikové útvary.

(4) Na dané obdobie môže mať socialistická organizácia len jediný platný hospodársky plán. Pokiaľ sa časti socialistickej organizácie nachádzajú aj na území druhej republiky, člení svoj hospodársky plán a jeho návrhy podľa územného hľadiska.

(5) So súhlasom nadriadeného ústredného orgánu môže v rozpočtovej organizácii nahradiť funkciu hospodárskeho plánu jej rozpočet.

§ 12
Hospodárske plány národných výborov

(1) Hospodársky plán národného výboru zabezpečuje komplexný rozvoj hospodárstva riadeného príslušným národným výborom a národnými výbormi ním riadenými, ako i jeho vlastnú činnosť.

(2) Plány krajských národných výborov majú povahu plánov ústredných orgánov republík. Na zabezpečenie proporcionality rozvoja hospodárstva na svojom území vypracúvajú krajské národné výbory oblastné plány.

(3) Pre plány okresných, miestnych a mestských národných výborov, ktoré riadia socialistické organizácie, platia obdobne ustanovenia § 10.

(4) Krajský národný výbor po dohode s Ministerstvom financií a ústredným plánovacím orgánom republiky môže upraviť formu a členenie hospodárskych plánov miestnych a mestských, prípadne i okresných národných výborov.

(5) Krajský národný výbor môže zbaviť miestny alebo mestský národný výbor povinnosti vypracovať strednodobý, prípadne i vykonávací plán alebo niektoré jeho časti; funkciu vykonávacieho plánu plní potom rozpočet.

§ 13
Oblastné plány

(1) Oblastné plány zabezpečujú racionálne rozloženie výrobných síl, koordinovaný rozvoj oblastí a optimálne využitie ich prírodných a ekonomických podmienok.

(2) Oblastné plány obsahujú úlohy a ekonomické nástroje diferencované podľa podmienok odvetví, odborov a oblastí.

TRETIA ČASŤ
Postavenie orgánov a organizácií v plánovacom procese

§ 14

(1) Všetky orgány a organizácie zúčastňujúce sa na plánovacom procese sú povinné uvádzať vo svojich podkladoch a návrhoch pravdivé a správne informácie.

(2) Pokiaľ je pre plánovací proces potrebná spolupráca alebo pomoc orgánu (organizácie), nemôže ju odoprieť, ak nevybočuje z okruhu jeho pôsobnosti.

§ 15
Vláda Československej socialistickej republiky

(1) Plánovací proces z vecnej, organizačnej a metodickej stránky, ako i kontrolu plnenia a realizáciu národohospodárskych plánov riadi v zásadných otázkach vláda Československej socialistickej republiky a v súlade s jej opatreniami vlády republík.

(2) Vláda Československej socialistickej republiky schvaľuje návrh

a) dlhodobého výhľadu Československej socialistickej republiky,

b) strednodobého plánu Československej socialistickej republiky,

c) vykonávacieho plánu Československej socialistickej republiky,

d) smerníc na vypracovanie strednodobého a vykonávacieho plánu Československej socialistickej republiky.

(3) Ako opatrenie na zabezpečenie plánov Československej socialistickej republiky a smerníc pre ich vypracovanie ustanoví vláda Československej socialistickej republiky úlohy federálnym ústredným orgánom a vládam republík, ktoré ich ustanovia ústredným orgánom republík.

(4) Vláda Československej socialistickej republiky a Ústredná rada Československého revolučného odborového hnutia ustanovia zásady účasti pracujúcich na tvorbe, zabezpečovaní, realizácii a kontrole plnenia národohospodárskych plánov.

(5) Ak je to nevyhnutné, mení vláda Československej socialistickej republiky úlohy podľa odseku 3, prípadne ustanovuje nové i v priebehu realizácie vykonávacích plánov, pričom rieši podľa potreby aj hospodárske dôsledky a zmenu príslušných plánov. Ak sa tieto zmeny týkajú úloh uložených vládam republík, rozhodne o nich vláda Československej socialistickej republiky po ich prerokovaní s vládami republík.

§ 16
Vlády republík

(1) Vláda republiky schvaľuje návrh

a) dlhodobého výhľadu republiky,

b) strednodobého plánu republiky,

c) vykonávacieho plánu republiky,

d) smerníc pre vypracovanie strednodobého a vykonávacieho plánu republiky.

(2) Vláda republiky ustanovuje na zabezpečenie plánov Československej socialistickej republiky a smerníc pre ich vypracovanie úlohy nižším článkom riadenia v okruhu svojej pôsobnosti, nemôže však meniť záväznosť, okruh platnosti ani náplň úloh ustanovených vládou Československej socialistickej republiky. Vláda republiky ustanovuje okrem toho úlohy na zabezpečenie rozvoja republiky, ktoré sú záväzné v rozsahu a v okruhu jej určenom; ustanovenie § 15 ods. 5 platí tu obdobne.

(3) Vlády republík môžu podrobnejšie upraviť úlohu oblastných plánov a ich postavenie v rámci plánov republík, ako aj tvorbu, zabezpečovanie a kontrolu plnenia oblastných plánov a vzťahy medzi zúčastnenými orgánmi a organizáciami pri ich vypracovaní v rámci celkového plánovacieho procesu.

§ 17
Štátna plánovacia komisia

(1) Štátna plánovacia komisia podľa pokynov vlády Československej socialistickej republiky a za spolupráce ostatných ústredných orgánov organizuje celkový plánovací proces tým, že

a) koordinuje postup vypracovania štátnych plánov a hospodárskych plánov z organizačnej a metodickej stránky a vydáva na ten účel jednotné metodické pokyny,

b) vypracúva a predkladá vláde Československej socialistickej republiky návrhy smerníc pre vypracovanie plánov Československej socialistickej republiky a návrhy plánov Československej socialistickej republiky; pritom vychádza z návrhov, podkladov a rozborov ostatných federálnych ústredných orgánov, návrhov plánov republík, prípadne aj z podkladov a návrhov iných orgánov a organizácií,

c) pripravuje pre vládu Československej socialistickej republiky návrh zákona o strednodobom pláne,

d) koordinuje opatrenia na zabezpečenie cieľov plánov Československej socialistickej republiky a navrhuje vláde Československej socialistickej republiky príslušné úlohy; ustanovuje záväzné pravidlá rozpisu (dovedenia) úloh štátnych plánov a hospodárskych plánov na nižšie stupne riadenia,

e) vydáva v medziach tohto zákona, prípadne zákona o strednodobom pláne všeobecné záväzné predpisy o úprave národohospodárskeho plánovania a materiálno-technického zásobovania,

f) v súlade so štatistickým hodnotením plnenia plánu, vykonávaným orgánmi štátnej štatistiky, a s použitím správ a rozborov iných orgánov vykonáva kontrolu plnenia štátnych plánov,

g) vykonáva sústavnú analýzu stavu a vývoja národného hospodárstva, foriem a metód jeho plánovitého riadenia,

h) zabezpečuje koordináciu plánov Československej socialistickej republiky s plánmi členských krajín Rady vzájomnej hospodárskej pomoci za účasti príslušných orgánov,

ch) vypracúva a vláde Československej socialistickej republiky predkladá spravidla s návrhmi plánov Československej socialistickej republiky súhrnné návrhy na rozvíjanie sústavy plánovitého riadenia národného hospodárstva a koordinuje opatrenia, ktoré na tomto úseku pripravujú vo svojej pôsobnosti ostatné ústredné orgány; preveruje účinnosť sústavy plánovitého riadenia národného hospodárstva a pripravuje podklady pre zbližovanie plánovacích a riadiacich systémov v rámci Rady vzájomnej hospodárskej pomoci,

i) zúčastňuje sa na posudzovaní predprojektovej prípravy stavieb významných z hľadiska efektívnosti rozvoja československej ekonomiky,

j) plní úlohy súvisiace s prípravou a zabezpečením osobitných častí plánov Československej socialistickej republiky.

(2) Metodickými pokynmi podľa odseku 1 písm. a) Štátna plánovacia komisia vymedzuje účasť a povinnosti jednotlivých orgánov a organizácií pri príprave štátnych plánov, určuje obsah, formu, štruktúru a spôsob predkladania a odôvodnenia potrebných podkladov a návrhov; zabezpečuje potrebnú jednotnosť metodicko-organizačného postupu a jednotnú náplň, členenie a agregáciu údajov, prípadne ustanovuje harmonogram prác.

(3) Štátna plánovacia komisia prerokúva s ústrednými plánovacími orgánmi republík a s federálnymi ústrednými orgánmi návrhy ich plánov a oboznamuje vládu Československej socialistickej republiky s odlišnými stanoviskami týchto orgánov.

(4) Štátna plánovacia komisia môže vydať na vykonanie tohto zákona a v jeho medziach podrobnejšie predpisy o uplatnení systému gescií, o organizácii a zabezpečovaní materiálno-technického zásobovania, o organizácii obehu výrobkov, o bilancovaní produkcie a o povinnosti orgánov a organizácií ich vykonávajúcich.

§ 18
Ústredné plánovacie orgány republík

(1) Ústredné plánovacie orgány republík v rámci organizácie celkového plánovacieho procesu a podľa pokynov vlád republík organizujú tvorbu, zabezpečovanie a kontrolu plnenia komplexných plánov republík tým, že

a) zabezpečujú vypracovanie návrhov plánov republík, koordinujú z organizačnej a metodickej stránky účasť ústredných orgánov republík a nimi riadených organizácií v plánovacom procese; na ten účel môžu vydávať doplňujúce pokyny k metodickým pokynom vydaným Štátnou plánovacou komisiou a v nadväznosti na metodiku vypracovania štátnych plánov metodické pokyny na vypracovanie oblastných plánov,

b) vypracúvajú a predkladajú vládam republík a Štátnej plánovacej komisii návrhy smerníc na vypracovanie plánov republík a návrhy plánov republík (§ 5 ods. 3); pripravujú pre vlády republík návrh zákona o strednodobom pláne,

c) organizujú v súčinnosti s ústrednými štatistickými orgánmi republík kontrolu plnenia plánov republík, hospodárskych plánov a oblastných plánov,

d) vykonávajú sústavnú analýzu stavu a vývoja hospodárstva republík vo vzťahu k národnému hospodárstvu Československej socialistickej republiky,

e) prerokúvajú s federálnymi ústrednými orgánmi, prípadne s ústredným plánovacím orgánom druhej republiky návrhy plánov rozvoja hospodárstva na území tejto republiky, ak ide o pôsobnosť federálnych orgánov alebo orgánov druhej republiky,

f) navrhujú vládam republík koncepciu oblastného rozvoja a opatrenia na jej realizáciu,

g) zúčastňujú sa posudzovania predprojektovej prípravy stavieb významných z hľadiska rozvoja československej ekonomiky,

h) pomáhajú Štátnej plánovacej komisii pri plnení jej úloh podľa § 17 a zúčastňujú sa prípravy plánov Československej socialistickej republiky a iných návrhov zásadnej povahy, ktoré Štátna plánovacia komisia predkladá vláde Československej socialistickej republiky; na ten účel môžu pripraviť i vlastné návrhy,

ch) plní úlohy súvisiace s prípravou a zabezpečovaním osobitných častí štátnych plánov.

(2) Ústredné plánovacie orgány republík zodpovedajú vládam republík za súlad návrhov plánov republiky s plánom Československej socialistickej republiky, prerokúvajú s ostatnými ústrednými orgánmi republiky a s krajskými národnými výbormi návrhy ich plánov a oboznamujú vládu republiky s odlišnými stanoviskami týchto orgánov.

§ 19
Ústredné orgány

(1) Ústredné orgány, ktoré riadia socialistické organizácie, prípadne ktoré zodpovedajú za čiastkové úseky štátnej hospodárskej politiky, plnia v rámci svojej pôsobnosti tieto povinnosti:

a) predkladajú svoje koncepcie a podklady dlhodobých výhľadov, návrhov smerníc na vypracovanie štátnych plánov a návrhy hospodárskych plánov za organizácie nimi riadené, prípadne za zverené úseky štátnej hospodárskej politiky, včítane potrebných rozborov a odôvodnení,

b) organizujú vypracovanie hospodárskych plánov v podriadených socialistických organizáciách,

c) analyzujú účinnosť sústavy plánovitého riadenia v podriadených organizáciách, prípadne na zverenom úseku štátnej hospodárskej politiky a navrhujú spôsob jej rozvoja príslušnej vláde, Štátnej plánovacej komisii a ústrednému plánovaciemu orgánu republiky,

d) vykonávajú rozpis úloh štátnych plánov a štátnych rozpočtov a menového plánu, prípadne úloh smerníc na vypracovanie štátnych plánov na orgány a organizácie, ktoré ich budú uskutočňovať; zároveň poskytujú organizáciám ďalšie potrebné informácie o štátnom pláne a v rámci svojej pôsobnosti konkretizujú zásady štátnej hospodárskej politiky,

e) vykonávajú sústavnú kontrolu plnenia hospodárskych plánov, analýzu stavu a vývoja hospodárstva organizácií nimi riadených, prípadne zvereného úseku štátnej hospodárskej politiky; zúčastňujú sa aj na kontrole plnenia štátnych plánov,

f) vydávajú podrobnejšie pokyny na vypracovanie podkladov častí štátnych plánov podľa zásad ustanovených Štátnou plánovacou komisiou, pokiaľ ich na to splnomocní; federálne Ministerstvo financií spolu s ministerstvami financií republík vydáva smernice na zostavenie štátnych rozpočtov a v súlade s metodickými pokynmi Štátnej plánovacej komisie aj na vypracovanie ročných finančných plánov; Štátna banka československá vydáva podľa potreby smernice na vypracovanie menového plánu.

(2) Federálne ústredné orgány predkladajú podklady štátnych plánov a hospodárskych plánov podľa odseku 1 písm. a) orgánom určeným Štátnou plánovacou komisiou v metodických pokynoch. Poskytujú im aj stanoviská k podkladom, návrhom a rozborom ústredných orgánov republík, prípadne im predložia vlastné koncepčné návrhy. Stanoviská, podklady, rozbory a návrhy koncepcií týkajúce sa okruhu pôsobnosti republík poskytnú federálne ústredné orgány aj ústredným plánovacím orgánom, prípadne ďalším ústredným orgánom republík.

(3) Ústredné orgány republík predkladajú podklady podľa odseku 1 písm. a), prípadne ďalšie koncepčné návrhy, podklady a rozbory ústredným plánovacím orgánom republík a príslušnému federálnemu ústrednému orgánu (ak nie je zriadený, potom Štátnej plánovacej komisii). Údaje potrebné pre územný prierez predkladajú aj príslušnému ústrednému plánovaciemu orgánu druhej republiky.

(4) Pokiaľ ústredné orgány v rámci svojej pôsobnosti predložia vláde návrhy hospodárskych plánov, podklady alebo koncepcie, alebo iné dokumenty súvisiace so štátnym plánom, prerokuje ich vláda v súvislosti s návrhom štátneho plánu alebo so stanoviskom príslušného ústredného plánovacieho orgánu.

(5) Ústredné orgány, ktoré riadia socialistické organizácie, sú povinné predkladať krajským národným výborom dohodnuté alebo metodickými pokynmi určené podklady pre vypracovanie návrhov oblastných plánov v potrebnom členení; s krajskými národnými výbormi sú povinné prerokúvať rozvojové úlohy nimi riadených organizácií vzťahujúce sa na celkový rozvoj hospodárstva na území jednotlivých krajov.

(6) Ústredné orgány môžu pri rozpise úloh štátnych plánov a štátnych rozpočtov a menového plánu úlohy spevniť alebo určiť ďalšie, alebo rozšíriť ich okruh, pokiaľ vláda Československej socialistickej republiky, prípadne vláda republiky neustanoví inak. Federálne ministerstvo zahraničného obchodu zabezpečuje rozpis úloh nielen na organizácie zahraničného obchodu, ale aj na ďalšie organizácie oprávnené na zahraničnoobchodnú činnosť.

§ 20
Orgány stredného článku riadenia

(1) Orgány stredného článku riadenia plnia v plánovacom procese tieto povinnosti:

a) predkladajú nadriadenému ústrednému orgánu podklady návrhov smerníc na vypracovanie štátnych plánov a súhrnné návrhy hospodárskych plánov za výrobnú hospodársku jednotku, prípadne za riadené organizácie včítane rozborov a odôvodnení,

b) organizujú vypracovanie hospodárskych plánov v podriadených organizáciách,

c) vykonávajú sústavnú analýzu stavu a vývoja za zverený odbor (organizácie) a vykonávajú kontrolu plnenia plánu podriadených organizácií,

d) vykonávajú rozpis úloh, ktoré im určil nadriadený ústredný orgán v plánovacom procese, na podriadené socialistické organizácie, pokiaľ ich neplnia samy; podľa potreby ďalej konkretizujú zásady štátnej hospodárskej politiky,

e) overujú, či hospodárske plány podriadených socialistických organizácií zabezpečujú ciele a úlohy štátnych plánov a ich rozpisu,

f) usmerňujú riadenie ekonomických procesov v podriadených organizáciách tak, aby boli zabezpečené predovšetkým úlohy vyplývajúce zo štátnych plánov.

(2) Orgánom stredného článku riadenia zahŕňajúcim podniky (organizácie) na území oboch republík, pokiaľ nie sú podriadené federálnym ústredným orgánom, ukladá úlohy vyplývajúce im z plánov republík nadriadený ústredný orgán po dohode s príslušným ústredným orgánom druhej republiky, a to podľa potreby územne rozdelené; prípadné rozpory riešia vlády republík, prípadne vláda Československej socialistickej republiky. Orgány stredného článku riadenia sú povinné spolupracovať pri plánovacom procese i pri realizácii národohospodárskych plánov s príslušnými ústrednými orgánmi oboch republík; obom predkladajú svoje návrhy plánov a iné podklady za celý odbor svojej pôsobnosti územne rozdelené a rovnako členia i svoje hospodárske plány.

(3) Orgány stredného článku riadenia podriadené federálnym ústredným orgánom členia návrhy hospodárskych plánov, iné podklady i schválené hospodárske plány tak, aby nadriadený ústredný orgán mohol predkladať podklady potrebné pre územné prierezy štátneho plánu ústredným plánovacím orgánom republík, prípadne aj Štátnej plánovacej komisii. Sú tiež povinné poskytovať ústredným plánovacím orgánom republík informácie potrebné na plánovanie komplexného rozvoja hospodárstva republík.

(4) Orgán stredného článku riadenia je povinný prerokovať svoj hospodársky plán alebo jeho časti s príslušným orgánom Revolučného odborového hnutia a s krajským národným výborom (oblastným orgánom). Návrhy hospodárskych plánov, iné podklady a rozbory podľa odsekov 1 až 3 predkladá aj orgánom, ktoré určí Štátna plánovacia komisia v metodických pokynoch.

(5) Ustanovenie § 19 ods. 6 prvej vety platí tu obdobne.

§ 21
Socialistické organizácie

(1) Socialistická organizácia plní v plánovacom procese tieto povinnosti:

a) predkladá nadriadenému orgánu podklady návrhov smerníc na vypracovanie štátnych plánov a súhrnné návrhy svojich hospodárskych plánov včítane rozborov a odôvodnení,

b) sústavne analyzuje stav a vývoj vlastnej činnosti a kontroluje plnenie svojho hospodárskeho plánu,

c) rozpracúva uložené jej úlohy do vnútropodnikových útvarov.

(2) Socialistická organizácia je povinná prerokovať príslušné časti hospodárskeho plánu so svojou odborovou organizáciou a s krajským národným výborom (oblastným orgánom), ako aj s úverujúcou a financujúcou bankou; v podkladoch alebo v návrhu svojho hospodárskeho plánu uvedie stanovisko príslušného oblastného orgánu, najmä k plánovanej potrebe pracovných síl.

(3) Socialistická organizácia je povinná predkladať krajskému národnému výboru dohodnuté alebo v metodických pokynoch určené podklady vypracovania návrhov oblastných plánov v potrebnom členení; s krajským národným výborom prerokúva svoje rozvojové úlohy vzťahujúce sa na celkový rozvoj hospodárstva na území kraja.

(4) Ustanovenie § 20 ods. 3 platí tu obdobne.

§ 22
Národné výbory

(1) Krajské národné výbory sa riadia obdobne ustanoveniami § 19 ods. 1, 3, 4 a 6 prvej vety. Predkladajú návrhy hospodárskych plánov (kraja) za organizácie riadené národnými výbormi a návrhy oblastných plánov včítane potrebných rozborov, odôvodnení a stanovísk orgánom určeným metodickými pokynmi, najmä ústrednému plánovaciemu orgánu republiky, a ich časti aj vecne príslušným ústredným orgánom republík, ktoré k nim zaujmú stanovisko pre ústredný plánovací orgán republiky.

(2) Krajské národné výbory poskytujú ústredným orgánom, orgánom stredného článku riadenia a socialistickým organizáciám podklady a údaje potrebné na ich činnosť z hľadiska hospodárskeho rozvoja oblastí, najmä údaje o zdrojoch a rozdelení pracovných síl, bytovej výstavbe, vodohospodárskych a dopravných podmienkach a o výstavbe zariadení na úseku hospodárstva riadeného národnými výbormi.

(3) Okresné národné výbory sa riadia obdobne ustanoveniami § 20 ods. 1 a ods. 3 druhej vety. Obdobne platí aj ustanovenie § 19 ods. 6 prvej vety.

(4) Pre miestne a mestské národné výbory, pokiaľ neriadia organizácie, platia obdobne ustanovenia § 21 ods. 1 písm. a) a b).

(5) Podriadenými organizáciami sa v tomto paragrafe rozumejú nielen organizácie priamo riadené príslušným národným výborom, ale aj národné výbory nižšieho stupňa s organizáciami nimi riadenými.

ŠTVRTÁ ČASŤ
Zabezpečovanie a kontrola plnenia štátnych a hospodárskych plánov

Zabezpečovanie štátnych a hospodárskych plánov

§ 23

(1) Základnou formou zabezpečenia cieľov štátnych plánov a hospodárskych plánov je ukladanie úloh plánu v plánovacom procese vládou a rozpisujúcim orgánom (organizáciou). Úlohou plánu sa určuje povinnosť určitým spôsobom konať alebo sa konania zdržať, najmä záväzná úloha alebo záväzný limit, určenie priorít, záväzné pravidlá a postupy a zákazy. Vláda Československej socialistickej republiky môže ustanoviť pre niektoré druhy úloh plánu osobitný postup.

(2) Orgán, ktorý úlohu ukladá alebo jeho uloženie navrhuje, je povinný zistiť dôsledky uloženia úlohy na hospodársku činnosť adresáta, prípadne jemu podriadených organizácií a podľa potreby navrhnúť alebo urobiť vhodné opatrenia na riešenie týchto dôsledkov. Adresát úlohy je povinný rozpísať úlohu na podriadené organizácie (orgány), prípadne ho sám splniť; zodpovedá za kvalitu, komplexnosť a vnútorný súlad rozpisu. Pri rozpise sa môžu úlohy spevniť alebo určiť ďalšie, alebo rozšíriť ich okruh, pokiaľ vláda Československej socialistickej republiky, prípadne vlády republík neustanovia inak.

(3) Úloha plánu sa nemusí splniť, ak ho operatívne zmení alebo povolí neplniť, prípadne nahradiť iným rovnocenným plnením ukladajúci alebo jemu nadriadený orgán vo vlastnej právomoci. Hospodárske záväzky sú tým dotknuté len vtedy, ak sa zmenil plánovací akt.

(4) Úlohou podľa tohto zákona nie sú opatrenia vydané podľa osobitných predpisov národnými výbormi ako orgánmi štátnej správy a záväzné úlohy podľa § 3 ods. 2 a úlohy podľa § 12 ústavného zákona č. 10/1969 Zb. o Rade obrany štátu.

§ 24

(1) Úloha štátneho plánu a jej rozpis, z ktorého vyplynie pre dodávateľa povinnosť dodávky výrobkov, prác alebo výkonov pre určitého odberateľa, je plánovacím aktom podľa príslušných ustanovení Hospodárskeho zákonníka.

(2) Záväzky prijaté pri rokovaniach o medzinárodných hospodárskych vzťahoch orgánmi na to splnomocnenými sú záväzné pre príslušné orgány, ktoré ich musia zabezpečiť v plánoch.

§ 25

(1) V plánovacom procese sa vytvárajú a používajú rezervy v štátnych plánoch a v hospodárskych plánoch, a to jednak bilančné rezervy, jednak rozpisové, tvorené spevňovaním úloh pri ich rozpise na nižšie stupne riadenia. Rezervy sa používajú na realizáciu cieľov a úloh národohospodárskych plánov. Majú byť primerané rizikám alebo účelom, pre ktoré sa tvoria.

(2) Ústrednými rezervami v štátnom pláne disponuje príslušná vláda alebo orgán ňou splnomocnený, a to podľa ustanovených pravidiel. S rezervami v hospodárskych plánoch disponuje orgán (organizácia), ktorý ich vytvoril.

(3) Orgán (organizácia), ktorý vytvára rezervy v štátnych plánoch a v hospodárskych plánoch, je povinný evidovať ich tvorbu, stav a použitie.

§ 26
Kontrola plnenia národohospodárskych plánov

(1) Súčasťou plánovacej a riadiacej činnosti všetkých orgánov a organizácií je kontrola plnenia národohospodárskych plánov, vykonávaná v nadväznosti na štatistické hodnotenie ich plnenia a na kontrolnú činnosť iných orgánov.

(2) Socialistické organizácie sú povinné vykonávať periodickú kontrolu plnenia svojho hospodárskeho plánu spojenú s rozbormi hospodárenia a o výsledkoch tejto kontroly informovať nadriadený orgán. Orgány stredného článku riadenia zahŕňajúce organizácie na území oboch republík sú povinné informovať aj príslušný ústredný orgán druhej republiky. Kontrola sa vykonáva za účasti príslušného orgánu Revolučného odborového hnutia.

(3) Ústredné orgány informujú o celkových záveroch vyplývajúcich z kontroly plnenia štátneho plánu vo svojej pôsobnosti príslušný ústredný plánovací orgán a ústredné orgány republík aj príslušný federálny ústredný orgán.

(4) Ak sa pri kontrole zistí ohrozenie cieľov a úloh vykonávacích a strednodobých štátnych plánov, sú príslušné orgány povinné vykonať alebo navrhnúť účinné opatrenia na nápravu.

Zmeny štátnych a hospodárskych plánov

§ 27

(1) Zmenu štátneho plánu i hospodárskeho plánu možno navrhnúť a vykonať, len ak sa preukáže účelnosť zmeny.

(2) Zmeny vlastného hospodárskeho plánu, ktorými sa rozumie úprava určených úloh, navrhuje orgán alebo organizácia, ktorá ich požaduje, vždy nadriadenému orgánu, ústredný orgán príslušnej vláde a ústrednému plánovaciemu orgánu. Ústredné orgány a orgány stredného článku riadenia môžu, ak to vyžadujú naliehavé potreby národného hospodárstva, určiť aj po rozpise vykonávacieho plánu nové úlohy alebo zmeniť doterajšie úlohy, a to po predchádzajúcom prerokovaní dôsledkov s organizáciou, ktorá bude novú alebo zmenenú úlohu plniť. Pokiaľ nadriadený orgán zmenou alebo určením novej úlohy naruší plán podriadeného orgánu (organizácie) alebo jeho záväzky, je povinný zároveň riešiť prípadnú zmenu jeho hospodárskeho plánu, ako aj dôsledky pre jeho hospodárenie.

(3) Návrh na zmenu hospodárskeho plánu musí byť riadne odôvodnený prepočtami a rozbormi a musí vyčísliť všetky podstatnejšie dôsledky tak pre vlastný hospodársky plán, ako pre plány dotknutých organizácií, najmä hlavných dodávateľov a odberateľov. Dôsledky zmien musí navrhovateľ riešiť príslušnými návrhmi opatrení.

§ 28

(1) Zmena štátneho plánu a hospodárskeho plánu sa nesmie vykonať so spätnou platnosťou. Pokiaľ má nepriaznivé dôsledky pre štátny rozpočet, musí sa dohodnúť s príslušným ministerstvom financií. Zmenu hospodárskeho plánu nemožno vykonať bez súhlasu nadriadeného orgánu.

(2) Vláda Československej socialistickej republiky môže ustanoviť, ku ktorým dátumom možno zmeny štátnych plánov a hospodárskych plánov vykonávať. Ďalšie náležitosti, postupy, spôsob

riešenia dôsledkov a pôsobnosť orgánov pri zmenách štátnych plánov a hospodárskych plánov môže určiť Štátna plánovacia komisia, pokiaľ to neupravia osobitné predpisy.

(3) Všetky orgány a organizácie sú povinné schválené zmeny premietnuť do svojich hospodárskych plánov a oznámiť ich príslušným orgánom štátnej štatistiky.

§ 29
Sankcie

(1) Nadriadený orgán nariadi socialistickej organizácii, aby odviedla do príslušného štátneho rozpočtu dvojnásobok sumy, ktorú získala porušením povinnosti vyplývajúcej z tohto zákona. Ak nadriadený orgán nenariadi odvod do 30 dní po tom, čo toto porušenie povinnosti zistil alebo bol naň upozornený, revízny orgán môže odvod nariadiť jemu. Odvod sa môže nariadiť najneskôr do troch rokov od neoprávnene získaného majetkového prospechu.

(2) Ak socialistická organizácia nesplní úlohu plánu vlastným zavinením, môže jej nadriadený ústredný orgán uložiť pokutu do jedného milióna Kčs. Nadriadený ústredný orgán môže uložiť pokutu do rovnakej výšky aj orgánu, ktorý spôsobil nesplnenie úlohy tým, že ho nerozpísal podriadenej socialistickej organizácii, prípadne orgánu. Pokuta, ktorú možno uložiť najneskôr do jedného roka nasledujúceho po tom, čo sa mala úloha splniť, pripadá do príslušného štátneho rozpočtu.

(3) Ustanoveniami podľa odsekov 1 alebo 2 zostáva nedotknutá zodpovednosť socialistickej organizácie za spôsobenú škodu i zodpovednosť pracovníkov socialistickej organizácie podľa osobitných predpisov. Ustanovenia odsekov 1 a 3 sa však nevzťahujú na ústredné orgány.

PIATA ČASŤ
Záverečné ustanovenia

§ 30

(1) Pracovníci štátnych orgánov majú pri plnení svojich úloh, vyplývajúcich z tohto zákona, prístup do priestorov socialistických organizácií, ktoré sú povinné predložiť im na nazretie písomnosti a iné pomôcky a podať správy a vysvetlivky týkajúce sa zisťovaných skutočností; podobné oprávnenie majú voči orgánom stredného článku riadenia a národným výborom.

(2) Ústredné plánovacie orgány sú povinné sa vyjadriť k návrhom opatrení iných ústredných orgánov, ak majú nepriaznivé dôsledky pre štátne plány a ich realizáciu.

§ 31

(1) Obsah, ako aj spôsob vypracovania, predkladania, prerokovania, zabezpečovania, vyhlasovania a kontroly osobitných častí štátnych plánov, najmä za oblasti obrany a bezpečnosti, aj úlohy osobitných častí týchto plánov ustanoví vláda Československej socialistickej republiky spravidla na návrh Štátnej plánovacej komisie, prípadne federálneho Ministerstva financií.

(2) Predpisy o plánovaní vojenskej vedy a techniky, výroby a dodávok vojenskej techniky, o tvorbe cien vojenskej techniky, o vojenskom školstve a pracovných silách, o medzinárodnej vedecko-technickej a hospodárskej spolupráci a o štatistike týkajúcej sa osobitných častí štátnych plánov, ktorých vydanie by inak patrilo iným orgánom, vydáva Štátna plánovacia komisia po prerokovaní s vecne príslušným ústredným orgánom.

(3) Štátna plánovacia komisia určí po dohode s Federálnym ministerstvom národnej obrany a Federálnym ministerstvom vnútra odchýlky od tohto zákona nevyhnutné z hľadiska záujmov obrany a bezpečnosti.

(4) Vláda Československej socialistickej republiky, prípadne na základe jej splnomocnenia vlády republík, môžu povoliť výnimky z tohto zákona nevyhnutné pre experimentálne overovanie nových foriem plánovitého riadenia. Na návrh Štátnej plánovacej komisie môže vláda Československej socialistickej republiky niektoré orgány a organizácie oslobodiť od povinnosti predkladať komplexné návrhy ich hospodárskych plánov alebo ustanoviť zásadu, že hospodárske plány sa schvaľujú podľa postupu, ktorý určí.

§ 32

(1) Predkladanie hospodárskych plánov a ich návrhov mimo plánovacieho procesu upravujú osobitné predpisy.

(2) Pokiaľ sa v Hospodárskom zákonníku a iných predpisoch hovorí o dlhodobom pláne, rozumie sa ním strednodobý (spravidla päťročný) plán podľa tohto zákona.

§ 33

Zrušujú sa § 2 ods. 1 a 2, § 5 až 14, § 16, § 67, § 68 ods. 1 písm. a) a § 91 ods. 3 vládneho nariadenia č. 100/1966 Zb. o plánovitom riadení národného hospodárstva v znení vládnych nariadení č. 83/1967 Zb., č. 16/1968 Zb., č. 148/1968 Zb. a č. 169/1969 Zb.

§ 34

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1971.

Svoboda v. r.

Dr. Hanes v. r.

Dr. Štrougal v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.